

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

381.6

Szerző:

Cím: *Az élelmiszerárak*

Hely

Idő

"1915"

Forrás: *Pesti napló*

Személy

Bp.

1915 VI. 22

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Az élelmiszerárak

Konzervatív konzerv-politika

Miért nem olcsóbb a marhahus?

A drágaság leküzdését célzó akciónak eddig csak felsikerei vannak. Megállapított tény, hogy a husféléknek az ára továbbra is hallatlanul magas és különösen a marhahus kerül változatlanul tartott áron eladásra. A marhahus aránytalan drágasága nem speciálisan budapesti tünet; Berlinben és Bécsben is tapasztalható volt, csak hogy a berlini és bécsi városi hatóságok még idejében meg tudták állítani az áremelkedést azzal, hogy rengeteg mennyiségű huskonzervet vásároltak össze és dobtak piacra. Berlin város mindjárt a háború elején ötmillió marhát vásárolt és hozott forgalomba huskonzervet, Bécs pedig mintegy négy millió koronát fordított erre a célra.

Budapest élelmezésének intézőit ennél a kérdésnél is a legnagyobb határozatlanság jellemezte. Négy hónappal ezelőtt egy dán kereskedő cég, amely Berlinnel és Bécs-pedig véletlenül hasznos lett volna. Most már csél is ismét összeköttetésben állott, ajánlatot tett a fővárosnak elsőrendű marhahus-konzerveket. Csakhogy ugyanaz a konzerv, amely négy hónappal ezelőtt még csak 1 korona 70 fillérbe került, ma már 1 márka 70 pfenningbe, vagyis 2 korona 20 fillérbe kerül, egy kilo marhahus tehát 4 korona helyett mintegy 5 korona 40 fillérbe, úgy hogy a marhahus árának lefelé szorítása most már bajosan menne. Ez pedig tisztára a közéleti ügyosztály kereskedelmi szellem nélkül való, bürokrata eljárásának köszönhető. Most már hiába járnak a város nyakára a

előnyös árak, mert ma a legsilányabb marhahus kilójáért 5 korona 40 fillért kérnek, a jobbminőségűért pedig hat koronát, hanem a konzervhus esont- és ízmentes volt, öt koronáért tehát a város tényleg egy kilo hus adhatott volna s ezzel döntően szabályozhatta volna a husárakat, mint ahogy ez Berlinben és Bécsben sikerült.

A próbamenyiséget végre megvették, a százezer konzerv akadálytalanul és hibátlanul megérkezett s a főváros az árát, 170.000 koronát kifizette a dán cégnek, amelynek kivételesen nem városatya-kijárói voltak, hanem egy kisebb fővárosi bank képviselte. Százezer konzerv = 36.000 kilo hus, nevetségesen csekély kvantum, Budapest két napi husfogyasztásának is alig felel meg. De a közéleti élelmezés őrői még ezt a kis mennyiséget is sajnálták a fogyasztóktól, már két hónap óta hevertetik a Közraktárban, pedig a konzerv romlandó, az eladó cég is korlátolt időre vállalt felelősséget érte. A burgonya után tehát most a konzerv indul romlásnak.

Igy kergeti az egyik hiba a másikat és így öli meg a város a saját akcióját, amely pedig véletlenül hasznos lett volna. Most már talán szívesen venne a város milliósámszámra konzerveket. Csakhogy ugyanaz a konzerv,

amely négy hónappal ezelőtt még csak 1 korona 70 fillérbe került, ma már 1 márka 70 pfenningbe, vagyis 2 korona 20 fillérbe kerül, egy kilo marhahus tehát 4 korona helyett mintegy 5 korona 40 fillérbe, úgy hogy a marhahus árának lefelé szorítása most már bajosan menne. Ez pedig tisztára a közéleti ügyosztály kereskedelmi szellem nélkül való, bürokrata eljárásának köszönhető. Most már hiába járnak a város nyakára a

különbféle városboldogítók és hiába vásárolt a közéleti ügyosztály egy pesti ékszerész-től, szintén csak próbaképpen, valamivel olcsóbb, de jóval silányabb minőségű huskonzervet: — ez az egy eset mutatja, hogyan lehetett volna javítani a közéleti ügyosztályt az az ügyosztályt az az felkinált alkalmat, amelyet Berlinben és Bécsben sikerrel ragadtak meg.

A legújabb árjegyzék

A tanács a tízes bizottság határozata alapján hétfőn ismét falragaszok útján közölte a fontosabb élelmicikkek napi árait. A legújabb árjegyzék a következő:

Tésztaneműek (kg.-kint): Tarhonya, tojásos 180—200, tarhonya, tojás nélkül 130—180, levestészta 150—180 fillér. csövestészta s egyéb főzni való tészta 150—180 fillér.

Száraz főzelék: Árpakása (gersli) 1 kg. 100—130, árpakása (gersli) 1 liter 60—80 fillér.

Tojás: Friss tojás, teatojás 1 drb 15—16, friss főztojás 1 drb 13—14, friss tojás 14 drb 200, friss tojás, főztojás 16 drb 200 fillér.

Zöldség: Sárgarépa, ujdonság 1 köteg 2—10, petrezselyem, ujdonság 1 köteg 2—8, zeller, ujdonság 1 drb 2—3, kalarábé elsőrendű 1 drb 4—5, kalarábé másodikrendű 1 drb 2—3, kapor 1 csomó 1—2, metélő hagyma 1 csomó 1—2, vöröshagyma, idej, apró 1 csomó 2—6, vöröshagyma, idej, közepes 1 csomó 6—20, vöröshagyma, idej, nagy 1 csomó 20—40, vöröshagyma, mult évi 1 kg. 150—160, fokhagyma, idej, apró 1 köteg 2—4, fokhagyma, idej, nagy 1 drb 2—4, fokhagyma, mult évi 1 kg. 150—180, keltaposzta 1 drb 4—12, fejes saláta, i. r. 1 drb 3—6, másodrendű 1 drb 1—2, burgonya, ujdonság 1 kg. 16—22, burgonya, rózsa, hazai régi 1 kg. 16, burgonya, sárga, hazai régi 1 kg. 18, burgonya, fehér, hazai régi 10, retek nyári 1 drb 2—6, ugorka nagy, salátának 1 drb 10—40, ugorka savanyítani való 1 drb 2—5, tök, hazai 1 drb 20—50, zöld borsó, hüvelyes 1 kg. 40—60, zöld borsó, kifejtett 1 kg. 90—140, zöld borsó, kifejtett 1 liter 60—90, zöldbab 1 kg. 40—70, torna, nürnbergi elsőrendű 1 gy. 20—40, torna, hazai kicsi,

erős 1 gy. 4—10, sóska 1 kg. 20—50, paraj (spenót) 1 kg. 30—50, savanyított káposzta 1 kg. 30—50, savanyított répa 1 kg. 30—50 fillér.

Gomba (kg.-kint): Ehető tinóru 200—300, tömör csiperke (Champion) 300—500, szegfűgomba 150—200 fillér.

Gyümölcs. Cseresznye, lágy 1 kg. 30—60, cseresznye, ropogós 1 kg. 70—140, cseresznye válogatott befőzésre 1 kg. 80—140, meggy, közönséges 1 liter 30—60, meggy, válogatott befőzésre 60—120, pészme (egres) 1 liter 12—26, eper, erdei 1 kg. 120—180, eper, erdei 1 liter 80—100, eper, kerti, nemesített 1 kg. 50—120, ribizke 1 kg. 30—60 fillér.

Fűszer és egyéb. Cukor nagy süveg, egészben 1 kg. 94, cukor kis süveg, egészben 1 kg. 94, cukor süveg, kimérve 1 kg. 98, cukor kocka, dobozban 1 kg. 96, cukor, kocka, kimérve 1 kg. 98, petróleum, I. rendű 1 kg. 64—90, petróleum II. rendű 1 liter 56—80, petróleum, közönséges 1 kg. 60—76, petróleum, közönséges 1 liter 52—72, só 1 kg. 28, jég a gyárban, eredeti tömbökben 1 q 250, jég, tömbökben házhoz szállítva 1 q 330, jég, a kiseladásnál 1 kg. 4 fillér.

Természetes, hogy ezek ismét nem a maximális árak, hanem az u. n. *normálárak*.

Előrelátó élelmiszerpolitika

Nem nálunk, hanem Bécsben

Az osztrák császárváros hivatalos közlönye mostanában rendkívül érdekes olvasmány. Folytatásokban hozza azoknak az üléseknek jegyzőkönyveit, amelyeket Bécsben már augusztus óta tartottak a városházán s amelyeken a tanács és a pártvezérek jelenlétében megvitatták Bécs háborús élelmiszerellátásának ügyeit. Hogy *Weisskirchner* polgármester mennyivel korábban és mennyivel eredményesebben érdeklődött a közélémezés problémái iránt, az kitűnik például az október 14-ikén tartott konferencia jegyzőkönyvéből. Ezen a konferencián bejelentette Weisskirchner, hogy: 1. Kiviteli tilalmat eszközölt ki a vadhusra, halakra, tojásra.

2. Közbenjárására az osztrák kormány felfüggesztette ezeknek a cikkeknek fogyasztási adóját. 3. Ideiglenesen hatályon kívül helyezték a gabonafélék, hüvelyesek, liszttermékek, liszttermények behozatali vámját. Bészámolt a bécsi polgármester arról, hogy Romániából igyekszik gabonát szerezni és tárgyal Argentínával is, de innen legjobb esetben decemberben kaphat Bécs gabonát. A közélémezési ta-

nácsnok pontos kimutatást terjeszt a konferecia elé Bécs élelmiszerkészleteiről és azokról a cikkekről, amelyekben még hiány van. Jelenti végül a polgármester, hogy a főbb élelmicikkek detail-árainak jegyzékét falragaszok útján közhírré tette. Bécsben tehát már októberben tartottak ott, ahová Budapestben csak ma jutottak.

A magánháztartások kenyere

A buza és a rozs kimérése tárgyában a belügyminiszter még február havában rendeletileg úgy intézkedett, hogy Budapestén a kenyér-, kenyérműek, vagy más sütemények előállításával foglalkozó vállalatok, üzemek, üzletek, vagy egyének a elkészített kenyértésztát sütésre csak akkor fogadják el, ha a felhasználott liszt mennyiségének legalább ötven százaléka tengeriliszt. A főváros népi élelmező bizottságának legutóbbi ülésén szóba került az a körülmény, hogy ez a rendelkezés a magánháztartásokban meglévő lisztkészleteknek felhasználását nagy mértékben gátolja és ennek következtében azokat a közfogyasztástól elvonja. A bizottság határozatához képest most a főváros tanácsa azzal a felterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez, hogy a februárban kiadott rendelkezés hatályon kívül helyezze, illetőleg engedje meg, hogy a sütők a főváros egész területén a magánháztar-

tások részére *tengeriliszttel nem kevert kenyértésztát is fogadhassanak el sütésre*. A felterjesztés rámutat arra, hogy ily módon a magánháztartásokban még meglévő lisztkészleteket a fogyasztás körébe be lehet vonni és az ily módon előállítható jobb minőségű kenyér útján a közélémezést is részben meg lehet javítani.

Budapest—Berlin—Bécs

Budapest a legdrágább főváros

Békeidőben, normális viszonyok között, nem lehet abszolút mértékkel mérni a különbséget Berlin, Bécs és Budapest élelmiszerárai között, mert hiszen gazdaságpolitikai okok játszanak közre abban, hogy egyik vagy másik cikknek az ára Budapestén drágább, mint a külföldön. Ma azonban, amikor a szövetséges központi hatalmak országai ugyszólván egy területté olvadtak össze az élelmiszerellátás szempontjából s amikor Berlinben is, Bécsben is drágább lett az élet, — minden hatósági árjegyzéknél világosabban látjuk, hogy *Budapestén élnek vissza a legsúlyosabban a rendkívüli konjunkturával*, ha összehasonlítjuk a három főváros hasonló fajtájú vendéglőinek étlapjait.

Ellőttünk fekszik a berlini „Alt-Heidelberger” nevű, továbbá egy bécsi és egy budapesti vendéglőnek az étlapjai. Mindhárom helyen az u. n. jobb középosztályhoz tartozók étkeznek. A *husleves* ára a berlini vendéglőben husz pfennig, vagyis a mi pénzünk mai értéke szerint 26 fillér. Bécsben 24 fillér a husleves ára, a pesti vendéglőben — amelynek árai aránylag mérsékelték — 30 fillér. A körítés nélküli *marháhusért* a berlini vendéglőben 95 pfenniget kérnek, a bécsiben 1 korona 30 fillért,

a budapestiben 1 korona 60 fillért. Egy bécsi szelet ára az Alt-Heidelberg-ben 1 márka 5 pfennig, vagyis 1 korona 40 fillér, a bécsi vendéglőben 1 korona 80 fillér, a budapestiben 2 korona 60 fillér. Békeidőben Budapestén 1 korona 60 fillérért volt kapható a bécsi szelet ugyanebben a vendéglőben. A *halak* ára *felényi* Berlinben, egy fél *sült csirke* Berlinben 1 márka 35 pfennig (1 korona 80 fillér), Bécsben 2 korona 10 fillér, Budapestén 3 korona. A *tészta* Berlinben 35 pfennig (körülbelül 50 fillér), Bécsben 60 fillér, Budapestén 80 fillér. És ez így megy végig az egész átlapon.

A nagy árdifferencia világos bizonyítéka annak, hogy Budapestén *indokolatlanul magas* árakat szednek, mesterségesen drágítják a megélhetést. A berlini és bécsi vendéglősök szolid üzletemberek, nem akarnak a háboru vámszedői lenni, hanem csak annyival emelték az ételek árát, amennyivel drágábban kénytelenek vásárolni. Budapestén ellenben nemcsak az árakat emelték, hanem — az adagokat is leszállították.